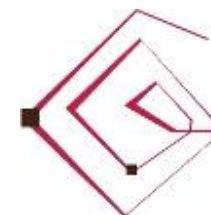
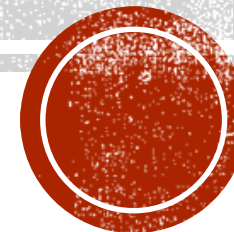

KONSEKWENCJE PANDEMII COVID-19 DLA ZDROWIA PSYCHICZNEGO I EDUKACJI DZIECI I MŁODZIEŻY

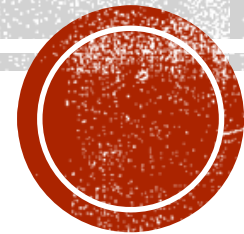
Małgorzata Kossowska

Uniwersytet Jagielloński

CENTRE FOR SOCIAL
COGNITIVE STUDIES KRAKÓW

ROK ŻYCIA W PANDEMII....

**Stanowisko 10. zespołu ds. COVID-19 przy Prezesie PAN:
Konsekwencje pandemii COVID-19 dla zdrowia psychicznego i edukacji dzieci i młodzieży, styczeń
2021**

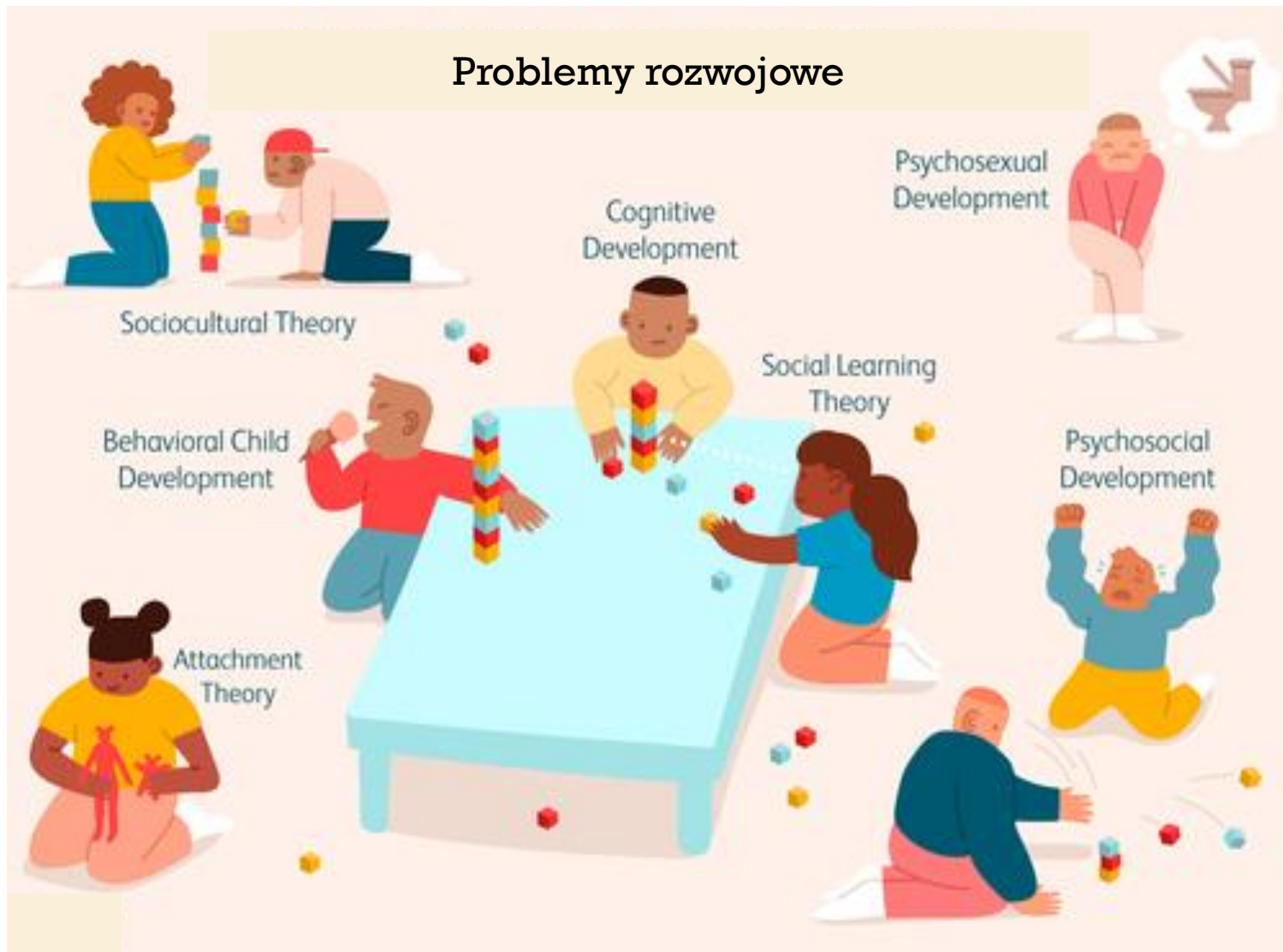
PANDEMIE Z PSYCHOLOGICZNEGO PUNKTU WIDZENIA

➤ niepewność, niejednoznaczność i utrata
poczucia kontroli

- Lęk
- Złość
- Smutek
- Rozczarowanie
- Bunt
- Poczucie niesprawiedliwości

Problemy rozwojowe

- ✓ Niestabilność obrazu samego siebie
- ✓ Intensywne emocje
- ✓ Niska samokontrola
- ✓ Egocentryzm

PRZEMOC

- rówieśnicza
- ze strony bliskich dorosłych (fizyczna, psychiczna)
- bierna (przemoc między rodzicami, wobec rodzeństwa)
- seksualna (z kontaktem i bez)

Hanna Barczyk for NPR

- RPO Adam Bodnar
- Stowarzyszenie „Niebieska linia”
 - 90% więcej zgłoszeń telefonicznych
 - 115% więcej zgłoszeń e-mailowych
- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę
 - co 4 badany nastolatek doświadcza przemocy
 - co 7 jest jej świadkiem
 - co 9 doświadcza przemocy seksualnej

Przemoc dotyka głównie dziewczynki

POZA SZKOŁĄ

- Dzieci są mniej aktywne fizycznie
- Więcej czasu spędzają przed ekranem komputerów
- Śpią nieregularnie
- Gorzej jedzą (więcej / mniej zdrowo)
- Ograniczony kontakt z rówieśnikami

W SZKOLE

- Aktywnie docierają do niej
- Mają zajęcia fizyczne
- Uczestniczą w grach sportowych, tańcach, ..
- Aktywnie spędzają czas na placach zabaw
- Jedzą regularnie i mniej...
- Kontakt z rówieśnikami

KONDYCJA PSYCHOLOGICZNA DZIECI I MŁODZIEŻY

- negatywne emocje, cierpienie i **brak doświadczeń i emocji pozytywnych**
- zaburzenia zachowania (samobójstwa i samookaleczenia, zaburzenia jedzenia, snu, lub przemoc wobec innych)
- depresja lub zaburzenia lękowe i psychotyczne

CZYNNIKI RYZYKA

- ekspozycja na treści na temat COVID-19
- ryzyko choroby u najbliższych
- warunki rodzinne
- przemoc przed pandemią
- niskie wskaźniki zdrowia fizycznego
- dobrostan - niska samoocena, złość, negatywizm, poczucie bezradność, niskie zaufanie
- przynależność do grup mniejszościowych

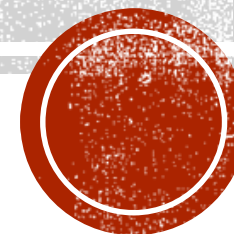

CO POMAGA W PANDEMII

- Przestrzeganie codziennych rutyn
- Fizyczna aktywność/ćwiczenia fizyczne
- Pozytywne przeformułowania (pandemia jako możliwość..)
- Pozytywne postrzeganie własnej sytuacji
- Wsparcie (rodzina, nauczyciele)
- Kontakt z rówieśnikami – także on-line ale zróżnicowany
- Różnice indywidualne w radzeniu sobie ze stresem
 - doświadczanie niepewności, optymizm, **poczucie skuteczności, zaufanie, nawyk stawiania czoła przeciwnościom....**

BEZPIECZNE KORZYSTANIE Z INTERNETU

ZDROWE KORZYSTANIE Z INTERNETU

- Czas
- Zasady
- Aktywność poza siecią

BEZPIECZNE KORZYSTANIE Z INTERNETU

- dzieci muszą wiedzieć:
 - że aktywność w sieci powinna być bezpieczna
 - co jest właściwym zachowaniem, a co nie
 - że każde zachowanie dyskryminujące lub naruszające ich prawa nigdy nie jest w porządku
 - że mogą poinformować zaufaną osobę dorosłą, jeśli wydarzy się coś niepokojącego lub niewłaściwego

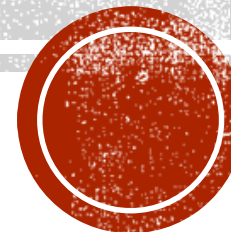

SZKOŁY

- stworzyć warunki dla bezpiecznego korzystania z Internetu - odpowiednie oprogramowania zwiększające bezpieczeństwo i monitorowanie aktywności w sieci
- zapewnić wsparcie rodzicom
- zapewnić wsparcie psychologiczne dla dzieci
- wprowadzić reguły dotyczące nauki zdalnej i korzystania z Internetu
 - określone reguły kontaktu dzieci i nauczycieli,
 - wymogi co do ubioru w trakcie lekcji zdalnych,
 - miejsca odbywania zajęć,
 - odpowiedniego zwracania się do siebie
 - zasad używania prywatnych komunikatorów w komunikacji nauczyciel-uczeń

EDUKACJA ON-LINE

Data wg kolejności realizacji badań	Autor/Firma	Tytuł badań	Badani i ich liczebność	Próba
1–17.04	Centrum Cyfrowe	<i>Edukacja zdalna w czasie pandemii</i>	Nauczyciele szkół podstawowych N: 984	Ogólnopolska, losowa
poł. 04	P. Sobiesiak-Penszko, F. Pazderski, ISP	<i>Dyrektorzy do zadań specjalnych – edukacja zdalna w czasach izolacji</i>	Dyrektorzy N: 646	Ogólnopolska
24.04	Librus	<i>Nauczanie zdalne. Jak wygląda w naszych domach</i>	Rodzice N: 21 000	Ogólnopolska
21.04–18.05	S. Jaskulska, B. Jankowiak, UAM Poznań	<i>Kształcenie na odległość w Polsce w czasie pandemii COVID-19</i>	Nauczyciele N: 780	Ogólnopolska, celowa
04–05	Skriware	<i>Nauczanie zdalne w Polsce</i>	Nauczyciele N: 300	Ogólnopolska
20–24.05	Librus	<i>Nauczanie zdalne. Jak wygląda w naszych domach</i>	Rodzice N: 18 000	Ogólnopolska
05–06	G. Ptaszek, M. Bigaj i inni	<i>Zdalna edukacja – gdzie byliśmy, dokąd idziemy?</i>	Nauczyciele N: 671 Uczniowie N: 1284	Ogólnopolska
4.06–15.06	M. Plebańska, A. Szyller, M. Sieńczewska, UW	<i>Edukacja zdalna w czasach COVID-19</i>	Nauczyciele N: 2961 Dyrektorzy N: 1217	Ogólnopolska
06–07	Mogalo	<i>Zdalne nauczanie w Polsce – COVID-19. Co nauczyciele i uczniowie sądzą o zdalnym nauczaniu?</i>	Nauczyciele N: 421 Uczniowie N: 565	Ogólnopolska

RAPORTY

- Myck, M., Oczkowska, M., Trzciński, K. (2020). Zamknięte szkoły: warunki uczniów do nauki zdalnej w okresie pandemii COVID-19 Centrum Analiz Ekonomicznych CenEA.
- Centrum Cyfrowe Edukacja zdalna w czasie pandemii cz. I i II
- Pisula, E., Pankowski, D., Nowakowska, I., Banasiak, A., Wytrychiewicz- Pankowska, K., Markiewicz, M., Jórczak, A. (2020). Nauczyciele w sytuacji powrotu do szkół w czasie pandemii SARS-CoV-2. Raport z badań przeprowadzonych od 10 września do 10 października 2020. Open Science Framework. doi: 10.17605/OSF.IO/6ZNCE
- Jaskulska, S., Jankowiak, B. (2020). Kształcenie na odległość w Polsce w czasie pandemii COVID-19, <https://sites.google.com/view/ksztalcenie-pandemia-raport>.
- Zahorska, M. (2020) Sukces czy porażka zdalnego nauczania? Fundacja im Batorego.
- Czaplinski, P. (2020). Fundacja Gospodarki i Administracji Publicznej
- Dzielska, A. (2020). Młodzież i Covid-19. Instytut Matki i Dziecka.
- Makaruk, K., Włodarczyk, J. i Szredzińska, R. (2020). Negatywne doświadczenia młodzieży w trakcie pandemii. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę.
- Raport Ministra Edukacji Narodowej. Zapewnienie funkcjonowania jednostek systemu oświaty w okresie epidemii COVID-19, I i II

POCZĄTEK

- Kontekst polityczny
- Nierówne warunki mieszkaniowe i sprzętowe (Myck i in., Centrum Analiz Ekonomicznych)
- Brak kompetencji nauczycieli (15% nauczycieli miało kontakt z nauką zdalną)

PROBLEMY MERYTORYCZNE

- nieprzygotowanie nauczycieli
- niskie kompetencje cyfrowe nauczycieli i uczniów (!)
- nieobecność nowoczesnych metod kształcenia
- dominacja transmisyjnego modelu przekazywania wiedzy
- przeładowanie programu nauczania
- słabe wykorzystanie narzędzi i zasobów cyfrowych w kształceniu
- brak ram i zasad postępowania

Wysyłam uczniom linki do lekcji online/materiałów, które znajduję w internecie 92,5% ▲

Przysyłam uczniom informacje o stronach które mają przeczytać i ćwiczeniach które mają wykonać (w zabranych do domu ćwiczeniach, zeszytach i podręcznikach) 86,6% ▲

Prowadzę indywidualne konsultacje z uczniami 76,6% ▲

Korzystam z narzędzia do edukacji online, np. Eduelo, Learning Apps/Enauczanie.com, Google Classroom 69%

Wysyłam uczniom dokument z zadaniami na poszczególne dni (zebrany harmonogram wszystkich zadań) 62,5%

Prowadzę lekcje na żywo (np. Zoom, Skype) 49%

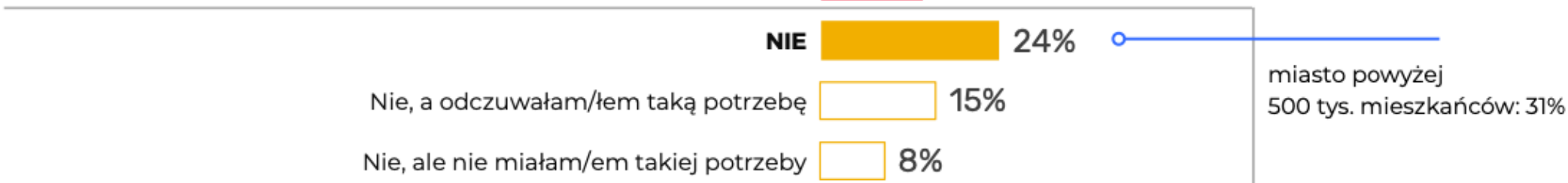
Nagrywam lekcje video 37.5 % ▼

Wsparcie merytoryczne

76%

nauczycieli uzyskało
wsparcie merytoryczne

PROBLEMY PSYCHOLOGICZNE

- Przeciążenie
- Stres, lęk
- Nadopiekuńczy / kontrolujący rodzice
- Znikający uczniowie (problem masowy)
- Znikający nauczyciele
- **Lęk o konsekwencje prawne** prowadzenia zajęć z wykorzystaniem „nieoficjalnych narzędzi” takich jak Messenger czy Whatsapp
- Niski autorytet
- Przemoc

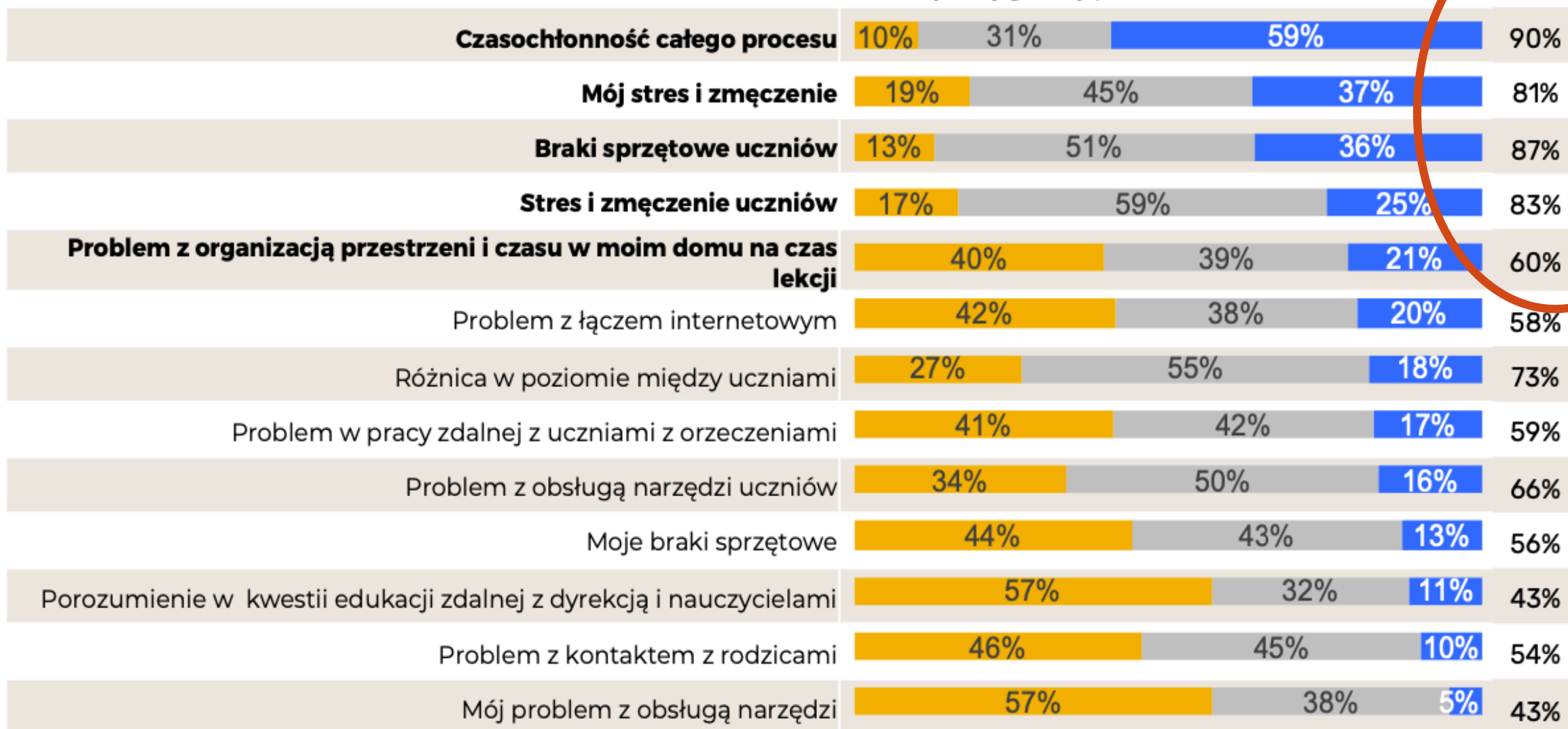

■ Ten problem mnie nie dotyczył

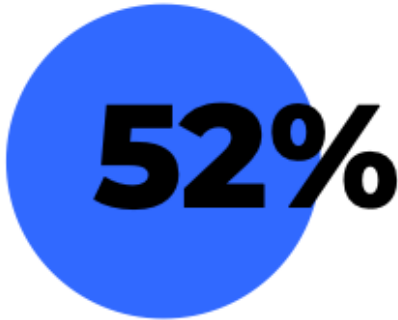
■ To było dla mnie problematyczne, ale radzę sobie

■ To był mój główny problem

Kwestie
problematyczne

Wsparcie psychologiczne

nauczycieli uzyskało
wsparcie psychologiczne

ŹŁE ZORGANIZOWANA I PROWADZONA EDUKACJA ON-LINE

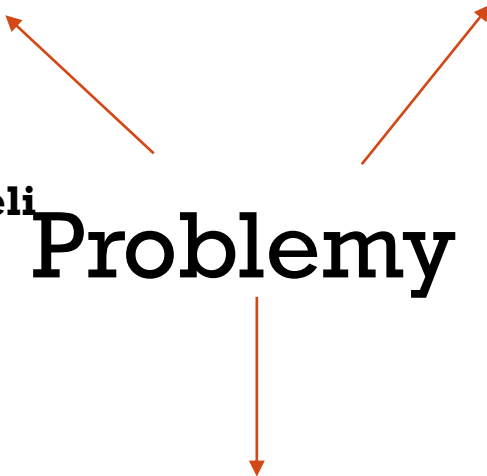
- Zwiększa nierówności
- Wyklucza
- Obniża dobrostan i zdrowie dzieci i nauczycieli
- Obniża szanse życiowe
- Obniża szanse dla gospodarki

PROBLEMY MATERIALNE

- infrastruktura
- **nierówności w dostępie do sprzętu, Internetu, kompetentnych nauczycieli**
- niezapewnianie warsztatu pracy nauczycielom
- problemy z rozliczaniem godzin pracy

Problemy

PROBLEMY SYSTEMOWE I ZARZĄDCZE

- centralizacją i sztywności systemu
- brak zarządzania wiedzą
- tendencję do bagatelizowania problemów
- unikanie ich analizy i dyskusji
- zaprzeczanie istnieniu trudności
- brak diagnozy potrzeb i zasobów
- **brak planu i szerszej strategii w działaniu**

PROBLEMY SPOŁECZNE

- brak współpracy między najważniejszymi interesariuszami (nauczyciel, uczeń, rodzic, kuratorium, ministerstwo)
- izolacja szkoły podlegającej jednocześnie silnej presji ze strony władz oświatowych, rodziców i szerszej opinii publicznej
- nastawienie nie na potrzeby i rozwój uczniów, ale na standardy i realizację podstawy programowej

LEKCJA?

